

Elektroniske spioner skal afsløre terrornetværk

Ny forskningsenhed vil udvikle systemer, der kan være med til at forudsige og afværge terrorangreb

CrimeFighter hedder en ny værktøjskasse, som forskere på Syd-dansk Universitet er i gang med at udvikle til efterretningstjenester og andre, der holder skarpt øje med terrorister og deres aktiviteter.

Den skal indeholde avancerede metoder til at opspore og overvåge terrornetværk på internettet, så det med større præcision bliver muligt at forudsige og afværge terrorangreb.

Udviklingsarbejdet foregår i en ny forskningsenhed: Counter-terrorism Research Lab, som indvies officielt til efteråret. Men de to hovedkræfter, professor Uffe Kock Wiil og lektor Nasrullah Memon er allerede i gang, og staben udvides løbende, så der om et halvt år vil være 10 personer, blandt andet 3-4 ph.d.-studerende, knyttet til forskningsenheden, som er oprettet på Mærsk Mc-Kinney Møller Institutet i Odense.

– Det er et nyt forskningsområde i Europa. Faktisk har kun to universiteter – og de ligger begge i USA – laboratorier, der forsker i metoder til at indsamle og analysere data om terrorister. I dag er det mest sikkerhedsfirmaer, der leverer løsninger til informationsovervågning på nettet, og de baserer sig på velkendt teknologi. Men der er et klart behov for forskning, hvor vi kobler den nyeste viden inden for matematik, it og softwareudvikling, vurderer Uffe Kock Wiil.

CrimeFighter skal således bestå af avancerede matematiske modeller og software, der automatisk kan opspore, indsamle, filtrere, analysere og fortolke informationer, som kan give større indsigt i terroristaktiviteter på tværs af landegrænser.

Nasrullah Memon arbejder blandt andet med et computersystem kaldet iMiner, der kan opspore centrale personer i et terrornetværk. Systemet består af elektroniske spioner, der gennemtrawler nettet for oplysninger om terroristers kontakter og færden, og når disse oplysninger efterfølgende analyseres, bliver det muligt at lave en model for netværkets opbygning.

Netværk optrevles

– Systemet afslører terroristernes indbyrdes roller, så vi får en viden om, hvordan vi kan destabilisere terrornetværket. Man kan faktisk betragte et terrornetværk som et kæmpespindelvæv, der

består af mange forskellige slags relationer – og det er både terroristernes styrke og svaghed. Vi kan nemlig optrevle netværket, hvis vi bare kan få fat i et hjørne, siger Nasrullah Memon. Både danske og internationale efterretningstjenester har på forhånd vist interesse for de systemer, som Counter-terrorism Research Lab arbejder med. Og forskningsenheden har behov for et tættere samarbejde med en efterretningstjeneste for at få afprøvet redskaberne i CrimeFighter.

– Efterretningstjenesternes egne hemmelige data skal jo kunne indgå i de analyser, som udføres med CrimeFighter-systemer, men de data har vi ingen adgang til, så vi får også brug for langt mere viden om, hvordan en efterretningstjeneste arbejder, siger Uffe Kock Wiil.

– Man kan faktisk betragte et terrornetværk som et kæmpespindelvæv, der består af mange forskellige slags relationer – og det er både terroristernes styrke og svaghed. Vi kan nemlig optrevle netværket, hvis vi bare kan få fat i et hjørne.

Nasrullah Memon, lektor

The Dark Web

Forskernes redskaber og teknologi er indtil videre kun testet på åbne databaser og internettet, som indeholder mange muligheder

– hjemmesider, blogs, søgemaskiner, chat rooms, RSS feeds m.m. – for at finde små brugbare brikker. Sat sammen på den rigtige måde kan de levere væsentlige oplysninger om personer, deres indbyrdes relationer og aktiviteter.

Desuden har internettet en mørk side "The dark Web", som er skjult for de fleste, fordi dens data ikke registreres af store søgemaskiner som Google, MSN og Yahoo. Og disse mørke sider bruges blandt andet af terrorister, så her kan elektroniske spioner gøre gode fangster.

– Målet er at opbygge et system, der automatisk udsender varsler, når der dukker en række mønstre op, som indikerer et kommende terroranslag, siger Nasrullah Memon.

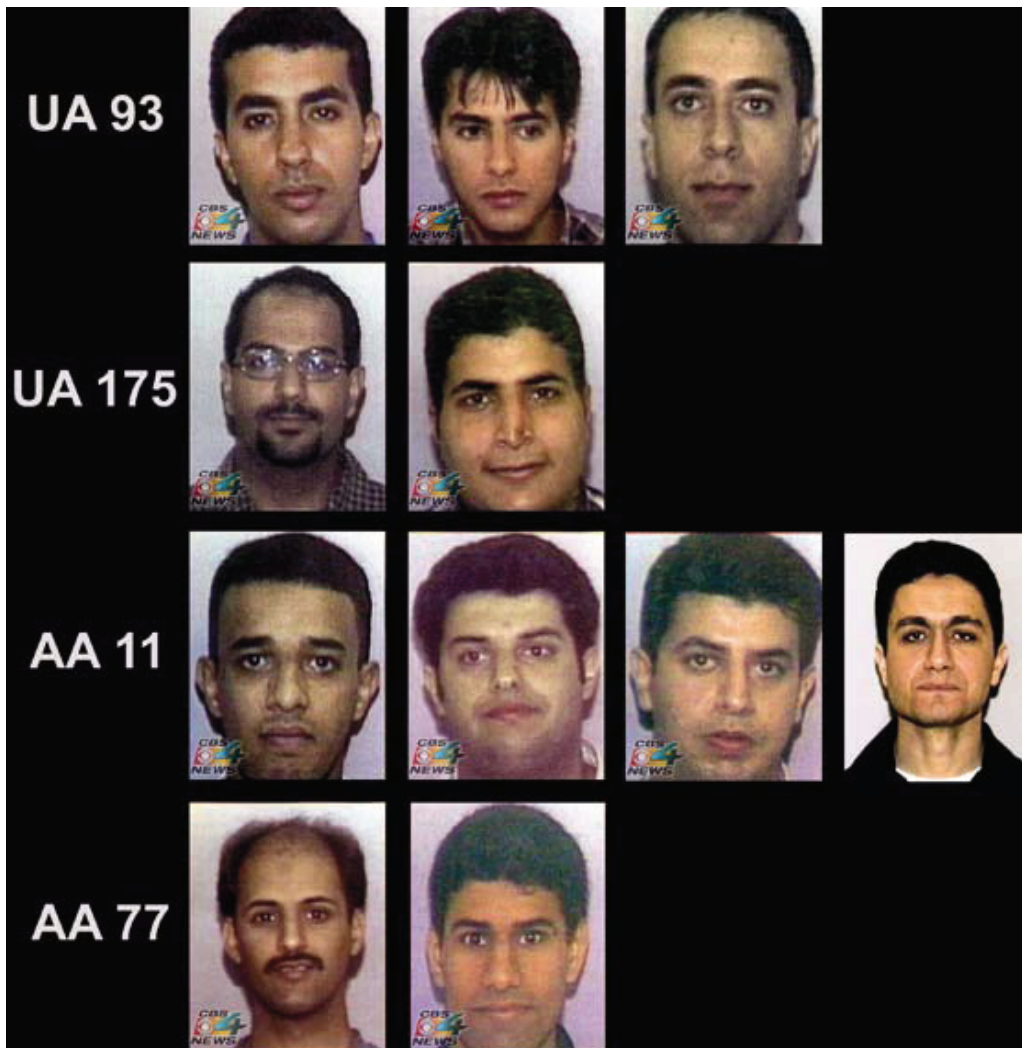
International satsning

Counterterrorism Research Lab er en satsning, som Det Tekniske Fakultet har store forventninger til.

– Informationsovervågning har hidtil ikke været et særlig forskningstungt område, men vi kan mærke, at der internationalt er stor interesse for nye og mere effektive metoder, siger dekan Per Michael Johansen fra Det Tekniske Fakultet. Han lægger vægt på, at den nye forskningsenhed falder i tråd med den udvikling, som fakultetet er inde i.

– Vi har meget stærke kompetencer inden for anvendt matematisk modellering og it, og dem vil vi kombinere og styrke med den nye enhed. Anvendt matematisk modellering er faktisk et tværgående indsatsområde, som alle vore institutter skal have forskning i, siger han.

Per Michael Johansen understreger, at selv om efterretningstjenester formentlig bliver en kommende samarbejdspartner for

CrimeFighter fra Syddansk Universitet skal bruges til at spore terrornetværk som det, der stod bag angrebene i USA den 11. september 2001. Denne udaterede fil fra 2001 viser 11 af de 19 terrormistænkte. Foto: Scanpix.

Counterterrorism Research Lab, så kommer forskerne ikke til at sidde med sensible og sikkerhedsklassificerede data.

– Vi driver fri og uafhængig forskning, så vi vil udvikle metoder til informationsovervågning og afprøve dem, men vi skal ikke selv involveres i overvågningen.

Af Bente Dalgaard, bda@sdu.dk

FAKTA

Counterterrorism Research Lab

Professor Uffe Kock Wiil og lektor Nasrullah Memon er hovedkræfterne bag den nye forskningsenhed Counterterrorism Research Lab, som holder officiel indvielse på Odense Rådhus den 26. oktober. Enheden hører under Mærsk Mc-Kinney Møller Institutet på Det Tekniske Fakultet.